

CERTIFICAAT NEDERLANDS als VREEMDE TAAL

PROFIEL ACADEMISCHE TAALVAARDIGHEID

Deel B: Schriftelijk gedeelte Voorbeeldexamen

Naam:

Voornaam:

Beginletter andere voornamen:

Geboortedatum:

Naam van de instelling waar het examen plaatsheeft:

Naam van het land waar het examen plaatsheeft:

TAAK 1

40 minuten

De vloek van de Egyptologen

U werkt aan de universiteit en u doet onderzoek naar het oude Egypte. Binnenkort houdt u een presentatie voor uw vakgroep. U maakt daarvoor presentatiebladen met de belangrijkste onderzoeksgegevens. U hebt al een overzichtsblad van uw presentatie gemaakt. U leest een belangrijk artikel over dit onderwerp nog eens door en maakt daarna de overige presentatiebladen.

- Lees het overzichtsblad van uw presentatie hieronder.
- Lees het artikel over de vloek van de Egyptologen op de volgende pagina's.
- Maak de zes andere presentatiebladen op pagina's 7 en 8 af, op basis van uw presentatieoverzicht.

Let op!

- Noteer de belangrijkste informatie op de presentatiebladen puntsgewijs.
- U hoeft geen volledige zinnen te gebruiken.

Uw presentatieoverzicht

Overzicht presentatie De vloek van de Egyptologen

1. De *Oriontheorie* & de bedenkers ervan
2. Reden populariteit onorthodoxe theorieën
3. Stelling van de *Oriontheorie* die op het colloquium in Leuven positief werd ontvangen
4. 2 argumenten voor deze stelling
5. Stelling van de *Oriontheorie* die op het colloquium in Leuven negatief werd ontvangen
6. 2 argumenten tegen deze stelling

DE VLOEK VAN DE EGYPTOLOGEN

De Oriontheorie, een nieuwe theorie, is gelanceerd door Robert Bauval, een Belgisch-Egyptisch ingenieur, en Adrian Gilbert, occultistisch-mystiek auteur, in hun bestseller Het Orion-mysterie. In een reeks vervolgböeken, geschreven door Bauval en diverse medestanders, worden de ideeën verder uitgewerkt. Een tv-documentaire maakte de Oriontheorie populair bij een groot publiek - maar allermïnst bij professionele egyptologen.

Bauval en zijn medestanders stellen dat de schikking van de piramiden van Gizeh een afspiegeling op de grond is van de sterrenhemel. Meer bepaald van de sterrenhemel van 12.500 jaar geleden, zowat acht millennia voor de piramiden gebouwd zijn volgens de orthodoxe egyptologie, en lang voor er sprake was van enige Egyptische beschaving. De sporen van erosie op de sfïnx van Gizeh zouden op dezelfde ouderdom wijzen. 12.500 jaar geleden liep immers de laatste ijstijd op zijn einde met reusachtige overstromingen als gevolg. Hebben de piramiden en de sfïnx iets te maken met de hoogstaande beschaving van Atlantis, die in die tijd in de golven moet zijn verdwenen? Zou het kunnen dat Egypte de hoogstaande cultuur en de geheime wetenschappelijk-magische kennis van Atlantis geërfd heeft?

Dergelijke ideeën doen bij egyptologen de haren ten berge rijzen. Bauval en zijn aanhangers, waarvan er sommige veel verder gaan dan hijzelf, zijn niet de eersten die een onorthodoxe theorie over de piramiden presenteren. De bouw van de piramiden is, behalve aan de Atlantis-beschaving, ook al toegeschreven aan magiërs die stenen konden laten zweven, aan onder directe goddelijke instructies werkende voorouders van het joodse volk, en zelfs aan buitenaardse wezens die met hun vliegende schotels voor hijskraan speelden. Aan iedereen, behalve aan de oude Egyptenaren, lijkt het wel.

Al die auteurs speculeren er lustig op los, niet gehinderd door veel kennis van zaken. Maar doorgaans geven ze blijk van veel meer communicatietalent en commercieel talent dan de egyptologen. De boekhandels puilen uit van de mystiek speculatieve böeken over de piramiden, terwijl het zoeken is naar een 'ernstig' boek over het onderwerp. De auteurs die de miljoenen binnenrijven en triomfen vieren in de wereldmedia, verkondigen intussen doodleuk dat ze 'geboycot' worden en dat duistere complotten gesmeed worden om hun revelaties te onderdrukken.

Veel egyptologen halen vol minachting de neus op voor het populaire speculatieve genre. Alles wat er zelfs maar een beetje naar ruikt, vegen ze meteen bijeen in die categorie, zonder er verder aandacht aan te besteden. Andere professionele egyptologen zijn bereid in discussie te treden met de 'dissidenten', en willen met hun eigen argumenten naar het grote publiek toe stappen.

Tot die categorie rekenen zich de voornamelijk jonge egyptologen van de vereniging Egyptologica Vlaanderen. Deze organiseerden op 15 september 1998 in Leuven een colloquium onder het thema 'Geheimen van het oude Egypte, een sceptische benadering', met de bedoeling een kritische stem te laten horen over de theorieën van Bauval en zijn geestesgenoten. De organisatie gebeurde samen met Skepp (Studiekring voor Kritische Evaluatie van Pseudo-wetenschap en het Paranormale), een vereniging die zich sceptisch opstelt tegenover een ruime waaier van 'alternatieve' theorieën, van astrologie tot mirakelgenezers.

Verscheidene sprekers gaven een overzicht van wat er zoal de ronde doet aan alternatieve theorieën over de piramiden, en vooral over 'de' piramide, die van Cheops, het grootste en meest tot de verbeelding sprekende exemplaar. Speculeren over de piramiden is geen recent verschijnsel, bleek uit het historisch overzicht van Jan Mertens van Egyptologica. Al in de vorige eeuwen hebben verlichte geesten verkondigd dat in de architectuur van de Grote Piramide, en in de wiskundige verhoudingen van haar afmetingen, de hele toekomstige wereldgeschiedenis gecodeerd is. Of de bijbel. Anderen zagen verbanden met de joodse kabbala.

Toetanchamon-expert Bart Hellinckx vertelde over de 'vloek van de farao', een stukje mediahype uit de jaren twintig, toen diverse mensen die betrokken waren bij de opening van het graf van farao Toetanchamon, in mysterieuze omstandigheden omkwamen. Zogezegd, want veel was gebaseerd op verdraaiingen van de feiten, maakte Hellinckx duidelijk. De meeste

egyptologen die het graf betraden, hebben een hoge leeftijd bereikt. De onderzoeker die als eerste de mummie van de farao opensneed, heeft de 87 gehaald. 'Hoe oud zou die wel niet geworden zijn zónder vloek?' vraagt Hellinckx zich af.

De alternatieve theorieën 'voldoen aan een hang naar mystiek', stelt Mertens, 'een behoefte aan grote epische verhalen. En paranoia tegenover alles wat naar autoriteit zweemt.'

Sommigen hebben in Cheops' piramide een reusachtige waterstoffabriek gezien, of een door aliens opgetrokken kopie van een zogezegde piramide op Mars.

Het lijkt wel of op de egyptologen echt een vloek rust. Die van de fantasten en de bedenkers van occulte theorieën.

Het zwaartepunt op het colloquium lag bij de theorieën van Bauval. En, misschien verrassend, de evaluatie daarvan door de egyptologen was niet zonder meer negatief.

Bauval en zijn medeauteurs verkondigen een verwarrende veelheid aan ideeën en argumenten. Ze zijn te verdelen in twee groepen. Enerzijds stelt Bauval dat de architectuur van de piramiden van Gizeh, en speciaal van de piramide van Cheops, vol zit met een sterrenkundig-religieuze symboliek. Dat is een stelling die bij de egyptologen, en bij de sterrenkundigen die talrijk aanwezig waren op het symposium, gehoor vond. Anderzijds zijn er Bauvals argumenten voor een extreme ouderdom van de sfinx en eventueel de piramiden, met daaraan verbonden het idee van de pre-Egyptische superbeschaving. Die stelling werd veel kritischer onthaald.

Bauval wijst erop (niet als eerste) dat vanuit de grafkamer van de farao in het hart van de piramide smalle schachten naar buiten lopen, precies gericht naar de poolster en naar het sterrenbeeld dat wij Orion noemen, door de Egyptenaren vereenzelvigd met de god Osiris. De sterrenhemel moet een veel grotere rol gespeeld hebben in de Egyptische religie dan egyptologen altijd aangenomen hebben, stelt Bauval, onder meer op basis van de 'piramide-teksten', uitgebreide heel oude teksten, gevonden niet in Cheops' piramide maar in een kleiner exemplaar. De overleden farao vertrok vanuit de grafkamer langs de schachten hemelwaarts om eeuwig te worden tussen de sterren.

Bauvals interpretatie van de piramideteksten is 'geen nonsens', aldus Patrick De Smet, een egyptoloog die gespecialiseerd is in de zeer oude piramideteksten. De Smet erkent dat de teksten, zoals Bauval stelt, enigszins veronachtzaamd zijn door egyptologen, en dat ze volop naar de sterrenhemel verwijzen. 'Bauval kon nog veel meer passages gebruikt hebben', voegt De Smet er zelfs aan toe. 'Ik zal hem eens opbellen, misschien krijg ik dan een percentage.' Het idee dat de schachten in de Grote Piramide om een symbolische reden naar de sterren gericht zijn, is inmiddels respectabele egyptologie geworden. Vroeger werd gedacht dat het ventilatieschachten waren.

Een volgende stelling van Bauval (en deze keer wel een oorspronkelijk idee) is dat de schikking van de piramiden op de grond een afbeelding is van Orion. De drie piramiden op een rij in Gizeh zouden overeenkomen met de drie sterren op een rij in het midden van Orion. Een idee dat best mogelijk klinkt, maar dat moeilijk te bewijzen of te ontkrachten is, bij gebrek aan Egyptische teksten die hetzelfde verband leggen. Bauval heeft vervolgens gewezen op twee andere piramiden, die met nog twee sterren van Orion zouden overeenkomen. Critici wijzen er dan weer op dat met de twee helderste sterren van Orion, Rigel en Betelgeuse, géén piramiden overeenstemmen, en dat met tientallen andere piramiden geen sterren overeenkomen. Verder staat de 'afbeelding' van Orion op de grond in spiegelbeeld, feit dat Bauval in zijn boek verdoezelt door alle kaarten van Egypte met het zuiden bovenaan af te drukken en de kaarten van de sterrenhemel met het noorden bovenaan. Niettemin, het is best denkbaar, alhoewel moeilijk te bewijzen, dat de farao's Orion hebben willen nabootsen.

De argumenten voor de extreme ouderdom en de superbeschaving zijn veel twijfelachtiger. Volgens Bauval stellen de piramiden Orion voor in het elfde millennium voor Christus, in plaats van het derde (wanneer de piramiden volgens de orthodoxe theorie opgetrokken zijn). De sterrenkundige argumenten daarvoor overtuigden geen van de astronomen op het symposium in Leuven. In het elfde millennium zou de richting van een van de schachten naar Orion trouwens niet meer kloppen, wat een van Bauvals eigen argumenten onderuit haalt.

Ook de egyptologische argumenten zijn twijfelachtig, zoals de verwijzingen naar een lang vervlogen 'eerste tijd' in Egyptische teksten. Volgens egyptologe Marleen Reynders berust dat op een flagrant verkeerde vertaling. Reynders weerlegt ook het argument over de erosie van de sfinx. Volgens Bauval bewijst die dat het beeld er al stond toen Egypte nog een nat klimaat had, twaalfduizend jaar geleden. Volgens Reynders en andere egyptologen is de erosie van de zeer zwakke kalksteen perfect te verklaren. Sommige 'verticale erosiesporen' waar Bauval veel belang aan hecht, zijn in werkelijkheid oude breuklijnen in het gesteente, die niet alleen in de sfinx te zien zijn.

Hadden de Egyptenaren wetenschappelijke kennis die ze nooit zelf hadden kunnen bedenken, en die ze van een oudere beschaving geërfd hadden, zoals Bauval suggereert? Daar gelooft haast geen enkele wetenschapper in. Al Bauvals argumenten worden een voor een weerlegd. Grote bouwwerken zoals de piramiden nauwkeurig op de windrichtingen oriënteren, vergt helemaal geen geavanceerde instrumenten, legde astronoom Tim Trachet uit, alleen geduld en nauwgezetheid. Harde steensoorten bewerken vergt helemaal geen hoogtechnologische boor, aldus Marleen Reynders, alleen een welbekende soort Oudegyptische boor en veel zweet en geduld. De bouw van de Grote Piramide was geen mirakel, maar een kwestie van vakmanschap, goede organisatie en veel werkvolk. Reynders: 'We hebben de steengroeven, de graven van de arbeiders, de bakkerijen en de keukens teruggevonden.' De kunst van het piramidebouwen hebben de Egyptenaren zelf, met vallen en opstaan geleerd. Vóór die van Cheops, zijn er kleinere, technisch primitievere piramiden gebouwd. Er zijn trouwens volop inscripties bekend die de Grote Piramide aan Cheops toewijzen, uit het derde millennium voor Christus, niet aan een of andere lang vervlogen beschaving. De piramide past in een context, een hele Egyptische cultuur, een heel netwerk van duizenden archeologische vondsten en bronnen, allemaal in dezelfde richting wijzend: de grote piramiden, al dan niet geïnspireerd op het sterrenbeeld Orion, zijn het werk van de Egyptenaren zélf.

Bron: De Standaard, 14/10/1998

Presentatieblad 1

De *Oriontheorie*:

Bedenkers van de *Oriontheorie*:

Presentatieblad 2

Reden populariteit onorthodoxe theorieën:

Presentatieblad 3

Stelling van de *Oriontheorie* die op het colloquium in Leuven positief werd ontvangen:

Presentatieblad 4

2 argumenten voor deze stelling (zie presentatieblad 3):

-

-

Presentatieblad 5

Stelling van de *Oriontheorie* die op het colloquium in Leuven negatief werd ontvangen:

Presentatieblad 6

2 argumenten tegen deze stelling (zie presentatieblad 5):

-

-

TAAK 2

40 minuten

Klimaatveranderingen

Voor uw opleiding volgt u het vak Geologie en Klimaat. U moet daarvoor over een onderzoek verschillende invalshoeken bij elkaar zoeken. U kiest voor het onderwerp 'klimaatveranderingen'. U maakt een samenvatting van drie artikelen.

- Lees de drie artikelen op pagina 10 11 en 12.
- Schrijf één volledige samenvatting van de drie artikelen samen met de belangrijkste bevindingen op pagina 13.
- In de samenvatting moeten de volgende onderwerpen aan bod komen:
 - probleemstelling;
 - kritiek bij deze probleemstelling;
 - oorzaak;
 - kritiek bij deze oorzaak;
 - minstens twee positieve gevolgen;
 - minstens twee negatieve gevolgen;
 - voorstel om het probleem te behandelen;
 - kritiek bij dit voorstel.

Let op!

- Schrijf de samenvatting in volledige zinnen.
- Alles wat u buiten het zwart omliggende kader schrijft, wordt niet beoordeeld.

Artikel 1

Klimaatverandering op de Noordpool

De noordelijke poolregio warmt twee maal zo snel op als de rest van de planeet. Dat kan desastreuze gevolgen hebben.

Maar het kan ook voordelen bieden. Tegen het einde van deze eeuw kan de Arctische oceaan 's zomers zo goed als ijsvrij zijn, wat de scheepvaart, de visserij en de olie-exploitatie vergemakkelijkt. Het is ironisch, maar door het broeikaseffect hebben we straks meer fossiele brandstoffen te verstoken: zo'n 25 procent van de bekende olievoorraden ligt in arctisch gebied, en door het smelten van de pool kunnen we daar straks beter bij. Ook zal er meer noordelijke landbouw mogelijk zijn, en kunnen er vaarroutes open die nu nog deels of geheel worden geblokkeerd door ijs.

Maar die voordelen zijn een schrale troost.

De Noordpool is niet alleen uiterst gevoelig voor de opwarming; veranderingen in de noordelijke poolregio kunnen een grote invloed hebben op de rest van de planeet. Als het kleiner wordende sneeuw- en ijsoppervlak minder zonlicht terugkaatst, wordt meer warmte vastgehouden op Aarde en versnelt de opwarming. Het afvloeien van massa's zoet smeltwater naar de zoute oceanen kan de warme Atlantische oceaanstromingen verstoren, waardoor het klimaat in Europa de allures van een ijstijd kan krijgen.

Volgens het rapport zal het in het noordpoolgebied de komende eeuw vier tot zeven graden warmer worden. Dat is genoeg om al het ijs op Groenland te doen smelten in de komende duizend jaar. En dat smeltwater duwt het zeeniveau zeven meter hoger.

„We zetten het wereldklimaat op het spel”, zei Paal Prestud, vice-voorzitter van het onderzoek, dat *Arctic Climate Impact Assessment* (ACIA) heet. Het ontdooien van de bevroren poolbodem brengt ook de plaatselijke Inuit-bevolking in de problemen doordat gebouwen en wegen verzakken.

© noorderlicht.vpro.nl/wetenschap

Artikel 2

Geïndustrialiseerde landen falen in het beperken van hun CO₂-uitstoot.

De publicatie van het meest uitgebreide rapport aangaande de vernietigende impact van klimaatverandering op het noordpoolgebied toont volgens WWF (World Wildlife Fund) aan dat de Arctische overheden de uitstoot van koolstofdioxide onmiddellijk moeten beperken.

De Arctic Climate Impact Assessment (ACIA)-studie werd uitgevoerd door meer dan 250 wetenschappers in opdracht van de overheden uit de Arctische regio. Ze levert onweerlegbaar bewijs dat er klimaatverandering optreedt in het noordpoolgebied. Volgens het rapport zal dit verergeren, tenzij de uitstoot van koolstofdioxide gereduceerd wordt. Een warmer noordpoolgebied zal ook een impact hebben op de rest van de wereld: het zal bijdragen tot de globale opwarming en het stijgen van het zeeniveau.

“Het grote afsmelten is begonnen,” zei Jennifer Morgan, directrice van WWF’s global climate change campaign.

“Geïndustrialiseerde landen voeren een ongecontroleerd experiment uit om de effecten van klimaatverandering te bestuderen. Het noordpoolgebied is hun eerste proefkonijn. Dit is onethisch en fout. Ze moeten de uitstoot van CO₂ nu beperken.”

WWF verwelkomt het rapport. De organisatie wijst echter tegelijk op de hypocrisie van de overheden die het rapport betaalden aangezien ze faalden hun CO₂-uitstoot terug te dringen. De acht Arctische landen produceren samen meer dan 30% van alle koolstofdioxide op wereldvlak.

Waar sommige dieren zullen profiteren van de opwarming (insecten zullen noordwaarts oprukken), dreigt voor andere soorten het einde. De wetenschappers voorspellen dat de ijsbeer tegen het jaar 2100 wel eens uitgestorven kan zijn. Ook verschillende zeehonden-soorten zullen waarschijnlijk het loodje leggen. Ijsberen en zeehonden hebben ijs nodig om hun jongen op te baren en om voedsel te vangen.

Een risico vormt ook het feit dat diersoorten die nu niet in het Noordpool-gebied leven maar naar het noorden zullen trekken, nieuwe ziekten met zich meenemen.

“De ijsberen wandelen op dun ijs.” stelde Samantha Smith, directrice van het WWF International Arctic Programme. “Als we hun toekomst kunnen veilig stellen door de uitstoot van koolstofdioxide in te perken, dan kunnen we de toekomst van duizenden andere soorten op deze planeet verzekeren.”

© www.wwf.be

Artikel 3

Redenen om Kyoto opnieuw te onderzoeken

Drie nieuwsfeiten geven goede redenen om het Kyoto-verdrag over de klimaatverandering opnieuw te onderzoeken. In dat verdrag worden afspraken gemaakt over hoe de uitstoot van broeikasgassen (waaronder CO₂) gereduceerd kan worden, als eerste stap om klimaatverandering tegen te gaan.

Een groeiende groep wetenschappers stelt zich volgende vragen:

- a. is er daadwerkelijk een globale opwarming van de aarde?
- b. als dat zo is, is menselijke activiteit hiervoor in hoofdzaak verantwoordelijk?
- c. is het Kyoto-verdrag voldoende efficiënt bij het behandelen van het probleem - als het probleem al bestaat.

De meeste temperatuurmetingen worden genomen in weerstations dichtbij belangrijke steden. Die steden zijn een grote bron van warmte, en dit vervormt de daar genomen temperatuurmetingen. Metingen van satellieten tonen geen of een bijna onmerkbaar opwarming. En in elk geval gaat het patroon van de verhoging al terug op de jaren twintig van de vorige eeuw – lang vóór de postindustriële revolutie van na de tweede wereldoorlog.

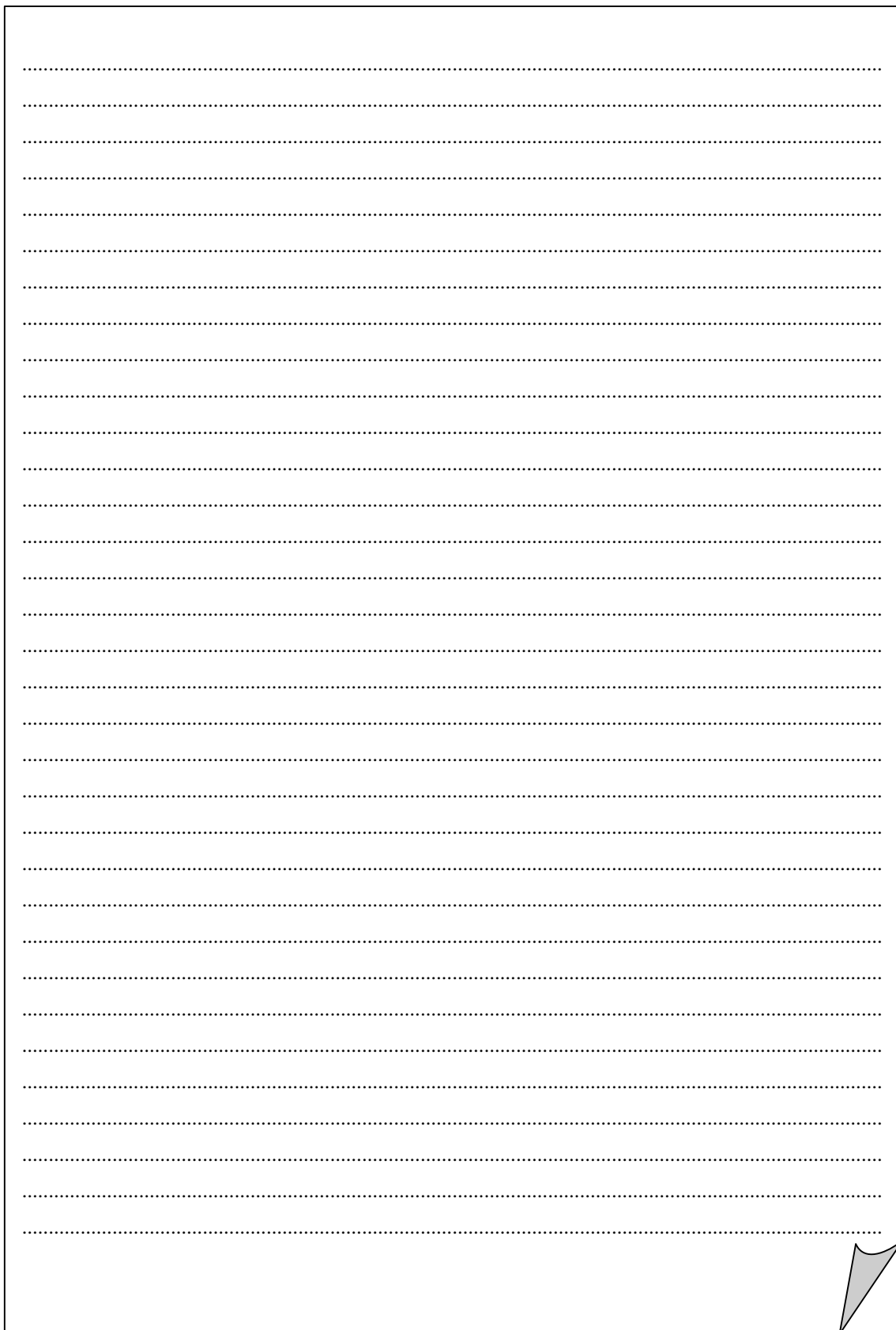
De polaire ijskappen smelten - op Mars. Het is onwaarschijnlijk dat dit veroorzaakt wordt door een te hoge CO₂-uitstoot. Maar het zou wel kunnen worden veroorzaakt door een verhoogde zonnegloedactiviteit. Dan is "globale opwarming" een slecht gekozen term, en zou "zonneopwarming" een betere term zijn. Zonneopwarming wordt niet veroorzaakt door enige menselijke activiteit.

Tot slot is er de vraag of de strategieën van Kyoto wel efficiënt zullen zijn - vooral als sommige naties met een grote of groeiende bevolking weigeren te ondertekenen. Het uitvoeren van het Kyoto-verdrag kan bovendien honderdduizenden banen kosten. Als enkele belangrijke handelspartners weigeren het verdrag te ondertekenen, kan dat desastreuze gevolgen hebben voor de economie.

Niettemin houdt het intuïtief wel steek om te stellen dat een verhoogde industriële activiteit het milieu beduidend kan beïnvloeden. De zorg voor de aarde - en onze wens om de wereld aan onze kinderen en kleinkinderen over te laten in een minstens zo goede staat als we haar ontvingen - zou ons inderdaad moeten motiveren om de kwestie beter te bestuderen. Er zijn evenwel manieren waarop de industrie kan groeien zonder het milieu zwaar te belasten.

Bijvoorbeeld een verschuiving van op aardolie gebaseerde brandstoffen naar vernieuwbare energiebronnen die een zuiverder verbranding geven, zoals ethanol. Hierdoor zouden de aardoliereserves voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden, met name in de petrochemische industrie. We zouden minder afhankelijk zijn van olie uit de het Midden-Oosten en het milieu zou er wel bij varen.

Samenvatting

TAAK 3

30 minuten

Debatsite Docenten Nederlands

U bent docent *Nederlands* en ziet op de debatsite *www.docentenNederlands.com* een aantal interessante onderwerpen waarover gediscussieerd wordt. U besluit te reageren op één van de betogen die momenteel op de site staan.

- Lees de betogen hieronder.
- Kies het betoog waarop u wilt reageren.
- Schrijf op de volgende pagina een reactie op dat betoog waarin u duidelijk uw mening (voor, tegen of genuanceerd) geeft.
- Onderbouw uw mening met ten minste twee argumenten.

Let op! Schrijf het betoog in volledige zinnen binnen het gegeven kader.

Betogen op debatsite

Werkdruk docenten Nederlands: het valt allemaal best mee!

De werkdruk in het onderwijs is een heet hangijzer. Vooral docenten Nederlands klagen steen en been, omdat ze het te druk zouden hebben. Dat is jammer, want het onderwijs is een prachtig vak waarvan je dagelijks kunt genieten. Het is des te meer jammer, omdat die werkdruk helemaal niet nodig is. De taken die een docent Nederlands te doen heeft, kunnen over het algemeen goed uitgevoerd worden in de tijd die hen daarvoor ter beschikking staat.

We moeten vreemde woorden uit het Nederlands weren.

Wie er oog voor heeft, ziet langzamerhand dat allerlei woorden uit vreemde talen het Nederlands binnensluipen. Woorden uit het Engels die via televisie, radio en wat-al-niet-meer binnendruppelen. Woorden uit het Arabisch en het Turks op straat en in de bus. Woorden uit het Chinees en het Italiaans op de winkelruiten. Van onze mooie taal blijft zo weinig over. Het is daarom belangrijk ons in te zetten voor het gebruik van zuiver Nederlands. We moeten leenwoorden terugdringen door er goede Nederlandse vertalingen van te geven.

Kinderen van Nederlandstalige ouders in het buitenland kunnen het best eerst het Nederlands leren en dan de landstaal.

De meeste Nederlandstalige ouders die in het buitenland wonen willen hun kinderen die daar geboren worden tweetalig opvoeden. Die kinderen kunnen het beste eerst Nederlands van hun ouders leren. Pas als ze het Nederlands goed onder de knie hebben, moet begonnen worden met het leren van de taal van het land waar de kinderen opgroeien.

Uw reactie op het betoog

Ik wil reageren op het betoog (titel noemen):

.....

Reactie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....